

NEENAKOST.

Teško je ljubiti vse ljudi, toda vsled tega če je to težko, se ne sme reči, da za tem ni treba težiti. Vse, kar je dobro je težko.

V tebi, v meni, v vsakem človeku stane Bog življenja. Zastonj se jeziš na mene in ne maraš da se ti približam: vedi da smo vsi enaki.

Neenakost se ne more ujemati z ljubeznijo. Ljubezen je samo takrat ljubezen, kadar kakor sončni žarki pada enako na vse, kar prihaja pod njeno okrilje. A če se ona nanaša samo na ene in izključuje druge, potem to ni ljubezen, temveč samo nekaj njej podobnega.

Samo tisti, ki ne ve da v njem živi Bog, lahko smatra gotove ljudi za važnejše od drugih.

Bitnost človekova je njegov duhovni jaz. A ta duhovni jaz je eden in isti v vseh. Kako morajo potem ljudje biti neenaki medseboj?

Človek, ki razume smisel in svrbo življenja, mora čutiti enakost in bratstvo ne samo z ljudmi svojega naroda, temveč tudi z ljudmi vseh narodov.

Osnova ljudskega življenja je duh božji ki živi v človeku in ki je eden in isti v vseh ljudeh. Vsled tega morajo biti vsi ljudje medseboj enaki.

"Bodi oprezen, kadar hočeš v človeku tepsti vruga; pazi da ne udariš Boga v njemu!" To pomeni: kadar obsojaš nekoga človeka, ne pozabi da je v njemu tudi duh božji!

Ako si se razjezil na človeka, pomeni da si živel telesno a ne božansko življenje. Če bi živel božansko življenje, te ne bi mogel nihče razžaliti ker Boga se ne more razžaliti tudi se Bog, oni Bog ki je v tebi, ne more jeziti.

Ako te človek psuje ali žali, ne daj se zavesti, ne pojdi po poti, na katero te on hoče zavesti, ne delaj tega, kar on dela.

Mark Aurelij.

Ne misli da je vrlina v hrabrosti in moči. Če lahko obvladaš jezo, da oprostiš in vzljubiš onega, ki te je razžalil, delaš najboljšo, kar človek lahko napravi.

Če občutiš v telesu bolečino, veš da nekaj ni v redu: ali delaš to kar bi ne bilo treba delati, ali pa ne delaš tega, kar se mora delati. Tako je tudi v duhovnem življenju. Če občutiš nemir, razdraženost, vedi, da nekaj ni kakor bi moralo biti: ali ljubiš ono, česar ni treba ljubiti, ali pa ne ljubiš ono, kar se mora ljubiti.

Zloba prihaja vedno od nemoči.

0000000

IZZA OBZIDJA.

(Novela)

Živahno napetost, ki se je polastila vseh sester samostana "Mater Dolorosa", je povzročila vest - ki jo je sporočila sestra prednica - da bo v nekaj dneh prestopil samostansko obzidje moški in sicer "neposvečena" moška oseba. Doslej so imeli vstop skozi samostanska vrata le spovedniki sester in razni cerkveni dostojanstveniki. Sedaj pa se je prvič pokazala potreba izjeme.

Samostansko kapelo, v kateri so se opravljali sveti obredi, je bilo namreč treba preslikati. Ker pa so se v kapeli nahajale znamenite starinske freske, katere bi se morale le osvežiti in popraviti, se je sestra prednica posvetovala glede istih z nekim višjim cerkvenim dostojanstvenikom in ta ji je priporočil za to delo svojega prijatelja, znamenitega cerkvenega slikarja Robert Tornerja.

Slednji je z veseljem pristal na ponudbo, kajti to delo mu je omogočilo prebiti dalje časa v družbi svojega brata, ki je bil zdravnik v bližnjem mestu. -

Toda kljub temu, da je bilo sestram - valed strogih odredb prednice - sploh onemogočeno priti v bližino kapelice za časa slikarjevega dela, jih je vendar precej razburila že sama zavest, da se bo v njihovi bližini nahajala posvetna moška oseba.

Posebno najmlajša med njimi, sestra Angelika, je neprestano ugibala kakšen mora biti ta znameniti slikar. Sestra Filomena pa, njena nerazdružljiva tovarišica, je edina ostala ravnodušna ter se posmehovala razburjenju, ki ga je nevede povzročil slikar Robert Torner. -

Sestra Filomena je bila pri vseh najmanj priljubljena. In vendar je bila njena duša polna najplemenitejših čustev. Toda, vsled njene nepodkupljive odkritosrčnosti, so jo nekatere sestre celo skrivaj

sovražile.

Vsa njena osebnost je izžarevala neki poseben čar, ki je svojstven visokorazvitim duhovom - genijem. Njena duševna lepota pa se je izražala tudi v telesni, kar ji je dajalo posebno privlačnost. Kdor se je zazrl v njene oči, je zaznal neznane globine, katerih doslej še nihče ni mogel doumeti.

Že deset let se je nahajala v samostanu in vendar je ostala tuja njegovim prebivalcem in običajem. Vanj je prispela z šestnajstim letom in od takrat ga ni več zapustila ter ni videla, razen sester in spovednika, nikogar več. Vendar to monotono življenje ni moglo uničiti duševnega bogastva njene notranjosti. Imela je skriven vrelec, iz katerega je zajemala vedno nove, sveže sile - bavila se je s pesništvom.

Sprva je pokazala nekaj svojih pesnitev sestri prednici. Ta je morala priznati, da se izraža v njih izreden pesniški talent; toda v njih je bilo preveč veličine, strasti, ognja, preveč življenja in zato jih je sestra prednica zažgala. Svetovala pa je sestri Filomeni, naj poskuša pesniti ponižnejše, sveteljše in ne tako ognjevite pesmi.

Kakor da se umetnosti lahko stavijo meje in oblike. To, kar umetnik čuti in preživlja, privre na dan kakor hudournik ter se izlije, ne meneč se, kako in kje. Če bi se trudil omejiti to, kar čuti v odrejene oblike, potem to ne bi bilo več ono, kar preživlja v svoji duši. -

Od tedaj je sestra Filomena skrivala svoje pesmi pred vsemi. Čutila je, da je ne morejo razumeti. Ostala je osamljena, dokler ni prispela v samostan sestra Angelika, ki si je z svojo odkritosrčnostjo in lepoto pridobila vso njeno ljubezen. Filomena se je odločila, da ji bo stala ob strani v vseh težavah in Angelika je bila edina oseba, ki je čitala vse izlive njene duše, izražene v poeziji. Čeprav ni mogla razumeti vse globine njenega duha, je sestra Angelika vendar čutila, da se krije za dostojanstveno pojavo sestre Filomene neznana veličina. Njeno prijateljstvo je bilo tako prisrčno, kakoršno je mo-

goče samo plemenitim dušam ter se najde pri ljudeh, ki so odrezani od sveta in se popolnoma predajo edinemu, ki čuti z njimi. --

Robert Torner se je že nekaj dni nahajal pri delu, ki ga je izredno veselilo. Freske so bile zares umetniške in pri popravljanju istih je kar užival.

Zelo smešne so se mu zdele vse mere opreznosti, ki jih je povzročila pri sestrah njegova navzočnost. Le oddaleč jih je videl, kako se premikajo, kakor kakšne temne silhuete.

Njegov brat Albert mu je pripovedoval, da pripadajo sestre samostana "Mater Dolorosa" nekemu zelo strogemu redu. Šegavo je pristavil, da imajo ba- je celo posebno celico za bičanje, kar pa on ni verjel.

Albert je često spremljal Roberta v kapelico, da ga je lahko opazoval pri delu. Zelo je občudoval bratov umetniški talent.

Ko je spoznal previdnost, s katero so sestre izbrale vratarico, ki ni mogla ničesar slišati in povedati, se je od srca nasmejal. Odtlej je stalno dražil Roberta z gluho vratarico, staro sestro Terezo. -

Napetost, ki jo je povzročil pri sestrah prihod Roberta Tornerja, je minila. Nič posebnega se ni zgodilo, odkar se je nahajal v njihovi bližini, torej je bilo vse v redu.

Le sestra Angelika se ni mogla vrniti vsakdanjosti. V svojih mislih se je stalno bavila s slikarjem in njena dekliska radovednost ji ni dala miru. Bila je dovzetna za vse novo, nenavadno in Robert Torner je zrasel v njeni domišljiji v nekega pravičnega junaka.

Zaupala se je sestri Filomeni in ta ji je skušala z vso zgovornostjo vrniti mir, a zaman. Angelika jo je rotila, naj gre z njo v kapelico, da bi vsaj videla slike, ki jih je stvoril njen genijalni junak.

Filomena je spočetka zavrnila njeno željo kot neizvedljivo. Ko pa je opazila, da se njena lju-

bljenka komaj premaguje, da ne bi izdala svojega notranjega nemira ostalim sestram, je končno pristala. Upala je, da jo bodo še nedovršene slike vrnile realnosti. -

Nekega dne, ko se je pričelo mračiti in so se sestre sprehajale po vrtu, sta se sestri Filomena in Angelika oddaljili od ostalih ter se približali onemu delu vrta, v katerem se je nahajala kapela. To jim je bilo seveda strogo zabranjeno in če bi ju katera sestra opazila, bi bili kaznovani.

Ko sta se nahajali v kapelici, je sestra Filomena dejala: "Saj sem vedela, da ne bova videli mnogo, ker je že pretemno. Poglej, Angelika, Marijina slika nad oltarjem je že skoraj gotova. Krasna je!" Vsa zamaknjena je strmela v ta umetniški umotvor; zdelo se ji je, da Marija živi in diha. Koliko življenja mora čutiti ta slikar v sebi, da ga lahko v takšni meri izrazi v svojih slikah.

Sestra Angelika je tudi občudovala sliko, toda njej ni slika govorila, kakor Filomeni. Ozirala se je okoli, kakor da bi iskala nekaj, kar bi ji lahko prikazalo slikarja, dočim je Filomena iskala razodetje njegove osebnosti v sliki. Obžalovala je, da še ne more videti slike v popolni dnevni svetlobi; čakati bo pač morala, da bo slikar končal svoje delo in zapustil samostan. Čutila je neko sorodnost medseboj in njim; ona je izražala svojo strastno notranjost v stihih, on pa v barvah. -

Namesto da bi se sestra Angelika zadovoljila s tem, da je videla umetnikovo delo, je pričela nadrževati sestro Filomeno z novo prošnjo. Sedaj je prepričevala Filomeno, da bo popolnoma mirna, če bo vsaj enkrat videla slikarja iz bližine. Filomena je odbijala njeno željo, toda njen odpor je bil preslab. Nehote se je tudi v njej zbudila želja, da bi opazoval umetnika pri njegovem ustvarjanju.

Ker se jima je posrečilo, da je njuna prva kršitev ostala neopažena, sta se sedaj z večjim pogumom in bolj zgodaj podali v kapelo.

V njej je vladala takšna tišina, kakor da bi bila prazna. In vendar se je pred oltarjem nesli-

šno premaknila postava moškega. Sestri Angeliki je od razburjenja zastal dah, Filomeno pa je privlačila ta, v delo zamaknjena postava, kakor magnet.

Počasi in tiho sta se bližali oltarju ter obstali nekaj korakov za slikarjem. Angelika je zrla vanj, Filomena pa v sliko. -

Robert je končaval Marijino sliko. S poslednjimi potezami se je hotel popolnoma izraziti; delal je z takšno vnemo, da je popolnoma pozabil na svojo okolico, celo na svojega brata Alberta, ki je stal nedaleč od njega. Vse svoje občutke je želel izliti v sliko ter jo navdahniti z svojo dušo.

Albert je prvič preživljal postajanje plodu umetniškega stvarjanja. Zdelo se mu je, da čuti Robert pri dogotovljeni sliki isto, kakor mati, ki se veseli novorojenega otroka. Toda, dočim je rojstvo telesnega plodu povezano z trpljenjem, napolnjuje rojstvo duševnega plodu človeka, ki ga je ustvaril, z nepopisno radostjo.

Ne nadoma pa je Albert odvrnil svoj pogled od slike in tedaj je zagledal obe sestri, ki ga nista opazili, kajti njuno zanimanje je pripadalo samo slikarju in njegovemu delu. Že je hotel, vsled začudenja, spregovoriti, toda premagal se je. Ni ju hotel preplašiti, kajti takoj je spoznal, da sta prišli skrivaj.

Torej takšna lepota se skriva za tem obzidjem? Kaj je moralo privedi to mlado dekle z temi velikimi, neskončno lepimi očmi v samostan? Tako ljubka je, neka otroška čistost sije z njenega obraza. Albertove oči so se vsesale vanjo, kakor da se hočejo nasrkati te deviške lepote. Jedva je odtrgal svoj pogled od nje ter ga uprl v njeno spremljevalko.

O, kakšne čudovite oči so to! Uprte so v sliko, toda z kakšnim izrazom? Da, pri teh očeh se čuti, da so zrcalo njene duše, toda, kako brezmejno globoka mora biti ta duša? Vsa njena pojava je bila veličanstna ter nosila pečat produhovljenosti. Albert jo je gledal z spoštljivim občudovanjem, nato pa se je njegov pogled vrnil na mlajšo sestro, s katero se

je čutil bližjega, dočim se mu je starejša zdela nerazumljiva, vzvišena. -

Robert je naenkrat občutil, da ga nekdo opazuje, toda to ga ni motilo. Čutil je, da je magnetični tok, ki prihaja od opazovalca enak njegovemu, da se njuno izžarevanje ujema.

Bil je zelo senzitiven, zato je jasno čutil, da se nahaja v kapelici še nekdo, poleg Alberta. Hipoma se je ozrl. Njegov pogled se je ustavil na sestri Filomeni in spoznal je, da je od nje prihajal simpatični tok, ki se je izlival vanj.

Ker se je sestra Filomena tako nepričakovano zdramila iz svoje zamaknjenosti, ni vedela, kaj naj stori. Angelika pa se je prej zavedla stvarnosti, kajti slikar ni napravil na njo vtisa "pravljичnega bitja", kakor je pričakovala. Spregovorila je:

"Oprostite, gospod Turner, da sva vas motili pri vašem delu. Želeli sva videti slikarja, katerega delo sva pred nekaj dnevi občudovali. Prosim, ne povejte nikomur, da ste naju videli!" Poslednje besede so bile izrečene s strahom; Angelika je prišla Filomeno za roko ter hotela urno odhiteti iz kapelice. Tedaj pa je pristopil Albert ter dejal:

"Nič ne bo zvedel, da sta bili tukaj, toda pod enim pogojem; še večkrat naju morata obiskati. Jaz sem namreč slikarjev brat, zdravnik na otroški kliniki; večkrat ga spremljam v kapelico. Ali pristaneta, sestri?"

Angelika je močno zardela, ko se je pojavil Albert. Prav takšnega je zamišljala svojega princa iz dežele sanj, smejočega se in tako predrznega. Sedaj pa je odgovorila Filomena, ki je opazila v kakšno zadrego je spravil Angeliko zdravnikov izzivalni pogled, ki je bil uprt vanjo.

"Prepričana sem, da naju ne bode izdali, tudi če ne izpolni vašega pogoja. Saj veste, da nam je to zabranjeno. Če ta najina neposlušnost naju lahko privede v zelo neprijeten položaj."

Z dostojanstveno enostavnostjo so bile izrečene te besede. Albert je ponižno pristavil:

"Prosim, povejta nama vsaj svoji imeni, da bova vedela, kako naj v mislih nazivava najini čarobni posetnici".

Filomena je čitala isto prošnjo v Robertovih očeh, zato je povedala svoje in prijateljčino ime. Nato pa so si podali roke v slovo in vsi so čutili, da se bodo ponovno videli.

Baš poslednji tramutek sta prihiteli Filomena in Angelika k ostalim sestram, ki so se že vračale v samostan. K sreči zopet niso opazile njune odsotnosti. -

Sele sedaj je sestra Angelika spoznala, kakošna vrednost ima prijateljstvo sestre Filomene. Njej je lahko odkrila svojo dušo, katera je bila polna najrazličnejših čustev, ki so se na neki način hotela izraziti. Jasno se je zavedala le tega, da jo neka nemanana sila vleče k slikarjevemu bratu, Albertu. Želja, da bi ga ponovno videla, je postajala vedno močnejša. Obenem pa jo je neizmerno mučila zavest, da je vsaka misel nanj pregrešna. Če bi se držala samostanskih predpisov, bi se morala sedaj bičati, da bi pregnala iz sebe te skušnjave. Toda Filomena jo je zatrjevala, da njena čustva niso pregrešna. Dejala je:

"Angelika, vem, da ljubiš Alberta in čista nesebična ljubezen ni greh. Povej, ali bi ga prestala ljubiti, če bi stokala pod udarci biča?"

Kadar grez miso celice, v kateri se sestre bičajo in slišim iz nje stokanje, ne prevzame silno usmiljenje; kako slabotne so. Ali ne priznajo s tem, da neprestano mučijo svoje telo, kako silno moč ima baš to telo nad njimi? Medtem, ko tako nasilno zaдушijo vsa telesna poželenja, pa se njihov duh pase po vseh prepovedanih potih. In vendar se mi zdi, da bi morali polagati mnogo večjo pozornost na duševno čistost, kakor pa na telesno. Duh naj vlada telesu in on lahko ohrani deviško čistost tudi če telo "greši". Telo je minljiva materija, duh pa je večni.

Seveda pa čist, plemeniti duh sam skrbi

za čisto telo ter se izogiblje vsega, kar bi ga onečistilo. Toda ni greh, če ljubiš ter se želiš vsa predati onemu, ki je zbudil v tebi ta čustva. Čutiti pač moraš, da tvoja duša išče izpolnjenja v njegovi in da si pripravljena žrtvovati se zanj. Čista ljubezen je vedno nesebična ter išče svoje izpolnjenje v osrečevanju drugega. Kadar boš čutila takšno ljubezen, potem vedi, da te blagoslavlja sam Kristus, naš nebeski "ženin". Ker sem prepričana, da ljubiš z dušo in telesom, ti hočem pomagati. Če pa bi bilo čustvo, ki te navdaja samo telesno poželenje, bi ti svetovala, da ga nadvladaš z duhom. Samo kadar premagaš nižje nagone, storiš dobro, če pa se boriš proti ljubezni, ki je vir vsega stvarstva, kršiš zakone narave. Če bi ne bilo ljubezni, bi ni ne obstojali.

Misliš na prisego, ki smo jo položile, Angelika? Izgovarjale smo pač besede, ki so predpisane. Ali misliš da katera razume polni smisel tega, kar obljublja? Saj ne poznamo življenja in smo nezkušene. Tri leta nas imajo na preizkušnji, preden položimo prisego. Toda v teh treh letih te obdajajo samo sestre, ki so s teboj izredno dobre in - obzide. Ali se res svobodno in prostovoljno odločimo za samostansko življenje? Kaj ni vse tako urejeno, da smo zapisane samostanu, čim stopimo vanj?

Ta tri poskusna leta bi morale preživeti v svetu, sredi burnega življenja, obdane od najrazličnejših pasti, potem bi šele vedele, če smo res dovolj trdne za samostansko življenje.

Toda čemu bi se potem sploh vračale v samostan? Tem večje bi bile naše zasluge, če bi sredi posvetnega vrtinca ostale mirne in zveste svojim idealom. Dobra dela lahko izvršuješ povsod. In če bi te napadale nedovoljene želje, bi kaznovala svoje telo s tem, da bi ves dan pomagala kakšni siromašni materi čuvati njene otroke. Na ta način bi se telesne sile mnogo koristnejše izrabile, kakor pa če jih ubijaš z bičem.

Saj razumem, da je človeku potrebna tudi samota in da je mnogo takšnih, ki najdejo v njej svoj

6

mir. Toda čemu je treba prisege? Kdor želi samote, bo prostovoljno, brez prisege rad ostal v njej, kogar pa vleče v svet, tudi prisega ne more vezati. Morda bo z telesom za vedno zakopan med zidovjem, toda njegov duh bo blodil izven njega in tako ne more biti koristen niti samostanu, niti svetu.

Kaj res misliš, da imamo posebni privilegij, ker smo se odrekle svetu? Pomisli, kaj bi se zgodilo, če bi se vse žene odločile za takšen poklic? Svet bi ostal brez mater in duše, ki čakajo rojstva, brez teles. Odrekle smo se materinstva, ki je najsvetejši poklic.

Ne morem verjeti, da bi si Kristus želel takšnih nevest, ki nimajo otrok, saj so bili otroci njegovi posebni ljubljenci. Če pogledam na ta svoj prstan, potem katerega sem postala nevesta Kristusova, imam občutek, ki si ga ne morem objasniti. Zdi se mi, da bi bila mnogo bližja Kristusu, če bi me ta prstan vezal z človekom, ki bi ga ljubila." -

Angelika je vsrkavala vase besede sestre Filomene, ki so kakor balzam hladile njeno pekočo vest. Tudi ona je v svojem srcu čutila, da s tem, ko se v čustvah predaje Albertu, postaja le še bolj vdana Kristusu in Njegovim naukom. Ljubi ves svet, v vsaki bilki vidi izraz božje ljubezni, želi biti dobra in pomagati, kjerkoli je mogoče. Čelo do tistih sester, katere je prej, vsled njihove zavisti in licemerstva skoraj sovražila, je čutila sedaj neko čustvo usmiljenja in ljubezni. Mar naj bi bilo čustvo, ki jo je tako povoljno preobrazilo, pregrešno? In vendar še vedno ni jasno čutila, ali naj sledi svojemu srcu ali dolžnosti, ki jo je prevzela?

Sestra Filomena, ki je razumela, kaj se dogaja v Angeliki, je še pristavila:

"Nikakor ne maram vplivati na tvoja čustva, želim te samo rešiti nepotrebnih očitkov, ki si jih delaš. Prišel pa bo čas, ko se boš jasno zavedala, kaj moraš storiti in tedaj boš z mirno zavestjo sledila temu glasu. Tedaj boš čutila, kaj je tvoja dolžnost."

"O, Filomena, upam, da bo prišel ta čas! Sedaj

pa se mi zdi, da so moja, nasprotujoča si čustva, razburkano morje, ki me premetava sem ter tja. Kdo mi bo pomagal, da se bom rešila iz njega?"

"Ko boš vedela, v katero smer hočeš, bo pomoč tu. Odlučiti pa se boš morala popolnoma sama. Drugi ti lahko samo svetujejo."

"Filomena, ti si se tako čudno izrazila o samostanskem življenju, da ne razumem, zakaj si stopila vanj?"

Topel blesk je izginil iz Filomeninih oči. Hladno je strmela predse, ko je odgovorila:

"Da, čemu sem prispela sem? Najbrž sem pričakovala, da bom tu našla mir, ki mi ga ni dal svet."

Imela sem štirinajst let, ko mi je umrla mati, edina oseba, ki me je skušala razumeti. Njena ljubezen mi je pomagala, da sem lažje prenašala svoje mučno življenje.

Moj oče je bil zelo bogat kmet in na takšnem gospodarstvu je dovolj dela za vsakega. Tudi jaz sem morala precej pomagati, toda delo mi ni šlo od rok. Zelela sem študirati, kar pa oče ni dovolil, ker sem bila edini otrok in bi morala prevzeti posestvo. Iskal je že celo ženina zame.

Zelo sem trpela, ker so se vsi norčevali iz mene. Sredi dela sem se namreč zagledala predse in v meni so se porajali stih, vsled katerih sem pozabila svojo okolico. Često so me z kakšno grobo besedo zdramili ter vrnili svetu "realnosti". Dvomim, da je ta fizični svet res tako realen, kakor ga smatrajo. Zame je duhovni svet mnogo realnejši.

Moja nesposobnost za vsako delo je stopnjevala. Vedno pogostejši so bili trenutki, ko so moje roke počivale, duh pa je mrzlično deloval. Najtežje pa mi je bilo, da nisem imela priložnosti izražanja. Zelela sem pisati, toda kdaj in kje? Oče je dejal, da za takšne neumnosti ni časa. Le s pomočjo matere sem včasih našla trenutek, ko sem izlila na papir, kar sem čutila.

Toda le drobtinice tega, kar me je napolnjevalo, so prišle na dan. Saj me je že vsak žitni klas, vsako cvetoče drevo inspiriralo. Vsa moja

čustva, vse moje težnje, ki jih nisem imela nikomur zaupati, so izbruhnile na dan v obliki stihov.

Ko sem izgubila mater, sem ostala popolnoma sama. Tudi tovarišic nisem imela, kajti njihove zabave so mi bile tuje, one pa niso imele smisla za moje.

Oče se je kmalu drugič poročil in njegova žena je uživala v tem, da me je priganjala k delu ter se potem norčevala iz moje nezmožnosti.

Njeno obnašanje napram meni pa se je spremenilo, ko je čutila, da bo mati. Tedaj mi je začela prigovarjati, naj grem v samostan, kjer mi ne bo treba delati in bom imela dovolj časa za pisanje.

Čeprav sem takoj vedela, da mi svetuje to le iz sebičnih namenov - hotela je namreč ohraniti posestvo za svojega otroka - sem se vendar odločila, slediti njenemu nasvetu. Oče ni nasprotoval tej odločitvi, kajti bila sem mu tuja in tako sem prispela v samostan "Mater Dolorosa".

Nikdar nisem mislila na samostan, vedno sem si želela čim svobodnejšega življenja. Toda tudi doma sem bila obdana od vseh strani z debelim zidom predsodkov in zaničevanj, zato se mi je takrat zdel samostan edina rešitev iz tega mučnega življenja.

V samostanu sem se z vso strastjo vdalja pisanju. Tudi čitala sem zelo mnogo, toda sčasoma me te knjige niso več zadovoljevale. Bile so preveč enostranske; obravnavale so večinoma življenje svetnikov in delovanje cerkve.

Vedno bolj sem čutila, da mi da lahko priroda vse, kar iščem. Naslajala sem se ob postanku vedno novih pesnitev, ki so me napolnjevale z uživanjem.

Sestre so bile zelo dobre z menoj. Pisala sem lahko, kolikor sem hotela. Ves dan sem prebivala v vrtu. Vse pa, kar sem napisala, sem pokazala sestri prednici in ona je dejala, da posedujem res velik talent. -

Tri leta so minila nenavadno hitro.

Saj so bila izpolnjena s tem da sem izlila na papir vse, kar se je dotlej nakopičilo v meni in se pred tem ni moglo izraziti.

Popolnoma ravnodušno sem položila prisego, saj sem v samostanu našla to, česar nisem imela v svetu. Nihče me ni gonil od pisanja k delu, vsi so bili dobri z mano.

Takoj po prisegi pa sem doživela bridko razočaranje. Poklicana sem bila k sestri prednici in ta je pred mojimi očmi zažgala vse moja, s takšnim uživanjem ustvarjene pesnitve, češ, da so preveč poetične in strastne. Ko sem jo vprašala, zakaj ni tega prej storila, zakaj jih je hvalila, je odvrnila, da se v njih res izraža gotovi talent, da pa moram odtlej prestaty s takšnim čustvovanjem, ki se ne spodobi za nevesto Kristusovo, prej pa sem še bila svobodna.

Postala sem za izkušnjo bogatejša. Sedaj sem šele razumela, da so me sestre z svoje dobrote hotele pridobiti samostanu, kajti moj oče jim je izplačal same precejšnje doto.

Po tem, ko sem postala sestra Filomena, sem se šele pričela zavedati, da sem ujeta, da tudi tukaj ne bom našla razumevanja, mira in sreče ki sem si je želela. Ker se ne maram pretvarjati in sem vedno odkrito izražala svoje misli, sem postala zelo nepriljubljena. Često sem eni ali drugi rekla, zakaj drugače govori, kakor misli in zakaj se med seboj sovražijo, ko so vendar navezane samo nase. Ko pa sem uvidela, da me ne razumejo, da jim želim le dobro, sem ostala tudi tu sama. Toda ne preziram jih vsled njihvih slabosti; smilijo se mi, ker vidim, kako si same obtežujejo že itak težko življenje.

Potem si prišla ti, Angelika in takoj sem čutila, da me boš potrebovala. Tebe ni privedel v samostan obup, temveč vdanost do Kristusa in Njemu posvečenega življenja.

Že od otroških let so te obdajale le sestre. Šolo si obiskovala v samostanu in sestre so znale tvojo, že itak bujno domišljijo razvneti tako, da si se že videla obdano s svetniško aureolo, če

se boš posvetila temu vzvišenemu poklicu.

Ker imaš še več bratov in sester, te tudi domači niso pogrešali ter so privolili, da sle-diš svojemu notranjemu klicu, ki te je privedel v samostan "Mater Dolorosa".

Tudi tebi so potekla ta tri leta še dokaj srečno. Toda, ali nisi tudi ti že doživela go-tova razočaranja, odkar si položila prisego, čeprav sem se trudila, da ti jih prihranim? Kako si bila o-gorčena, ko ti je sestra prednica svetovala, da se me izogibaj, ker imam zelo pregrešna nagnenja. Ta nasvet je prišel prepozno; tekom treh let, ko si še bila svo-bodna, si se tako navezala name, da prebiješ ves pro-sti čas z mano. Spoznala si me bolj, kakor vse osta-le in veš, da sem ti iskreno vdana, kakor si tudi ti meni.

Ko si prvič slišala, kako sta me dve sestri opravljali ter me zatožili sestri prednici, da sem zopet nekaj pisala vi ju zasovražila z prav nesvetniškim sovraštvom. Precej truda sem imela, pre-den sem ti dokazala, da takšno sovraštvo ni vredno tebe.

Zelo malo vdanosti, s katero si se po-svetila temu poklicu, je še ostalo v tebi do istega. In vendar si ena najboljših v našem samostanu, vsled svoje iskrenosti in še vedno si vdana Kristusu z vso svojo dušo. Njemu ostani zvesta in svojemu srcu.

Pri vsem, kar delaš, se vprašaj, dali lah-ko to storiš v Njegovem imenu in to naj ti bo meri-lo pri vseh odločitvah. Mnogo lažje pa Mu boš služi-la, če se boš smatrala za Njegovo učenko in ne ne-vesto. On je bil vedno le učitelj ter si ni nikdar izbiral nevest in ljubezen je bila Njegov najvaž-nejši nauk." - S temi besedami se je Filomena po-sloivila od Angelike ter jo prepustila razmišljanju.

Sama pa se je podala v neki skriti ko-tiček vrta, kjer je lahko nemoteno izlila svoja pre-kipevajoča čustva v najlepše stihe. Čutila je, da še nikdar niso privrele na dan tako prelestne misli, da njeno izražanje ni bilo še nikdar tako popolno,

kakor sedaj, ko ljubi.

V nasprotju z sestro Angeliko, se je Filomena jasno zavedala svoje ljubezni do slikarja, Robert Tornerja. Ta ljubezen pa je ni težila ali vznemirjala, čutila je le doslej neznano ji srečo. Njeni stihni so bili prepojeni z tem, navdajajočim je čustvom. Stvorila je veličanstvo pesnitev, posvečeno ljubezni. -

Robert Tornerja je vedno prevzel čuden nemir, kadar se je bližal čas, ko so se sestre sprehejale po vrtu. Želel se je ponovno zazreti v tiste oči, ki so govorile njemu razumljivo govorico ter mu odkrivale nesluteno globino človeške duše.

Obenem pa ga je vznemirjal njegov brat Albert, ki je vsak dan ob istem času prihajal k njemu ter mu neprestano govoril o sestri Angeliki. Dejal je:

"Robert, ali si videl, kako je zardela, ko sem stopil pred njo? Kako lepe baržunaste oči ima! In kakšno deviško čistost izžareva! Moj Bog, takšna nenavadna lepota bi te vendar morala inšpirirati."

"Zadostuje, da je sestra Angelika napravila iz tebe poeta", je suhoparno odvrnil Robert; "priznam, da odseva iz nje poseben čar nedotaknjeno sti, toda vsled tega vendar ni treba stalno opevati njeno lepoto. Odkar si jo videl, ne morem s teboj govoriti o ničemer več in če prihajaš tako pogosto sem, storiš to le vsled upanja, da jo boš ponovno videl. Zaljublil si se, kakor kakšen študent, na prvi pogled. Ali mar misliš ugrabiti svojo ljubljeno iz njenega ujetništva, kakor vitez srednjega veka? Povem ti, da ti vloga nesrečnega zaljubljenca prav nič ne pristoja. Izhij si iz glave to romantično ljubezen, ki ne more najti izpolnjenja."

Robertove, z ironičnim posmehovanjem izrečene besede, so pognale Albertu vse kri v glavo. Ni pa mu mogel zameriti, kajti čutil je, da jih je brat izgovarjal z neko trpkostjo in da so te besede veljale tudi njemu samemu.

(Konec prihodnjič)

